



**ПОЉОПРИВРЕДНЕ СТРУЧНЕ  
СЛУЖБЕ СРБИЈЕ**

**POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA  
POŽAREVAC D.O.O.  
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE TRGOVINE, ŠUMARSTVA I  
VODOPRIVREDE**

# **BILTEN**

**Datum : 10.01. 2014.**

---

**Dunavska 91, 12000 Požarevac  
Centrala: (012)553-131 ;Fax:553-133; e-mail:[psstig @open.telekom.rs](mailto:psstig@open.telekom.rs)**

**Tiraž: 300**

## **Sadržaj:**

- **Aktuelnosti u zaštiti bilja -**  
*(Jurišić Jovica, dipl.ing. zaštite bilja)*
- **Zaštita mladih zasada od zečeva -**  
*(Božanić Monika, dipl.ing.)*
- **Trulež krtola krompira u skladištu -**  
*(Jovanović Zvezdana, dipl.ing.)*
- **Provera kontrole produktivnosti kvalitetne priplodne stoke -**  
*(Vujčić Nenad, dipl. ing.)*
- **Prihrana ozimih strnih žita -**  
*(Vlajkovac Jorgovanka, dipl. ing.)*
- **Upotreba sudova u tehnologiji proizvodnje jakih alkoholnih pića -**  
*(Ana Đorđević, dipl. ing.)*
- **Izveštaj sa STIPS-a o ceni povrća sa zelene pijace iz Požarevca -**

## Aktuelnosti u zaštiti bilja !

Svedoci smo nagle promene vremenskih prilika i veoma toplog vremena za ovo doba godine koje utiče na razvoj štetnih organizama i patogena koji mogu izazvati velike ekonomske štete u usevima ozimih stnih žita i voćnim zasadima.

### Stanje useva ozimih stnih žita u Braničevskom okrugu

Vizuelnim pregledima ozimih stnih žita u Braničevskom okrugu, utvrđeno je prisustvo simptoma gljivičnih oboljenja i biljnih štetočina na usevima pšenice i ječma.

Na usevima **ječma** i **pšenice** uočeni su simptomi:

- mrežaste pegavosti ječma (*Pyrenophora teres*)
- pepelnice žita (*Erysiphae graminis*)
- sive pegavosti lista (septorioze) pšenice (*Septoria tritici*)



Na pojedinim parcelama registrovano je prisustvo pojedinačnih jedinki vaši (*Aphididae*). Vaši imaju značajnu ulogu u prenošenju virusa.



Za sada ne treba preduzimati nikakve mere zaštite, a RC Požarevac nastavlja praćenje prisustva štetnih organizama na usevima ozimih strnina

## Prisustvo poljskih glodara

U Braničevskom okrugu je prilikom vizuelnog pregleda konstatovao prisustvo aktivnih rupa i oštećenja na biljkama od glodara poljskog miša-Apodemus sp., poljske voluharice-Microtus arvalis u usevima ozimih strnih žita (pšenice i ječma), uljane repice, lucerišta i voćnjacima. Vizuelnim pregledom registrovano je preko 50 aktivnih rupa/ha te se poljoprivrednim proizvođačima preporučuje da pregledaju svoje parcele i obave suzbijanje poljskih glodara. Hemijsko suzbijanje glodara podrazumeva primenu rodenticida ( postavljanje mamaka na bazi **cink-fosfida** i obavezno zatvaranje rupa zemljom ).



### **Cacopsylla pyri –kruškina buva**

U Braničevskom okrugu, u zasadu kruške prilikom vizuelnog pregleda registrovano je prisustvo kruškine buve (Cacopsylla pyri) na mladima kruške, sorte viljamovka koja se nalazi u fenofazi po BBCH skali 00 (mirovanje).

Prilikom vizuelnog pregleda ustanovljeno je prisustvo larvenih stadijuma i imaga kruškine buve.



Mere suzbijanja: EOS 150ml/ 10l vode ili 15l/ha + Fastac 2ml/10 litara vode ili 0.2l/ha

## Zaštita mladih zasada od zečeva

Štete na mladim voćkama koje mogu da naprave zečevi mogu biti velike pa je zaštita mladih voćnih vrsta obavezna mera. Najveća opasnost mladim zasadima preti u toku zimskih meseci, mada intežitet napada može biti visok i u prolećnim i jesenjim mesecima.

Zečevi prave štetu hraneći se korom voćki dok se srne hrane jednogodišnjim letorastima koje mogu oštetiti do osnove.

Zečevi mogu da prave različite štete:

- Ukoliko je mlada sadnica pregrížena ispod spojnog mesta ona ne može da se oporavi, pa nam ostaje mogućnost da je zamenimo novom ili ako iz spavajućeg pupoljka izbije mladac da se on u proleće ili krajem leta, juli-avgust, prekalemi (na budni ili spavajući pupoljak).
- Ako je mlada sadnica pregrížena iznad spojnog mesta ili je kora sadnice oguljena oko cele sadnice iznad spojnog mesta (tzv. "prsten"), istu treba skratiti ispod mesta napada i u najvećem broju slučajeva će iz spavajućih pupoljaka izbiti jedan ili više letorasta od kojih treba odnegovati do kraja vegetacije samo jedan i to iznad mesta kalemljenja
- U višegodišnjim zasadima gde je zaštita sadnica izvršena stavljanjem zaštitnih mrežica zec može da prekрати prve ramene grane iznad mrežice, a ako je u toku zime bio visok snežni pokrivač štete mogu biti i izraženije.

Mere zaštite mladih voćnih zasada mogu biti mehaničke i hemijske.

U mehaničke mere zaštite spadaju:

- Ograđivanje zasada (žicu ukopati min. 10 cm)
- Umotavanje stabla u trake napravljene od natron ili najlon vreća. Ovo je najjeftiniji način zaštite, ali treba planirati da se sadnice svake jeseni moraju umotavati trakama kao i da se svakog proleća iste moraju skidati.
- Postavljanje zaštitnih mrežica. Mrežice mogu biti različite visine i širine i ako se kupuju cena im se kreće od 13-25 dinara. Najjeftinija varijanta je ako mrežice sami pravite od staklene mreže koja se koristi kod postavljanja izolacije na građevinskim objektima (od jedne rolne od 50 m čija je cena od 2000 – 2200 din. može se napraviti oko 500 komada).

Hemijske mere zaštite:

- Stablo i skeletne grane mogu da se premazuju sa užeglom mašću (može doći do većeg ili manjeg oštećenja lisnih pupoljaka), rastvorom životinjske krvi ili izmeta, krečenjem (napraviti gušći rastvor) i sl.
- U poljoprivrednim apotekama mogu se kupiti i različiti preparati pod jedinstvenim imenom "kunilent" koji u sebi najčešće sadrže riblje ulje (moraju se postepeno rastvarati u toploj vodi). Nedostatak ovih preparata je što se moraju nanositi na biljku svakih 20-25 dana.

Najsigurniju zaštitu predstavlja kombinacija mehaničkih i hemijskih mera zaštite – stablo sadnice zaštititi sa mrežicom, a skeletne grane premazati sa nekim od hemijskih preparata (izbegavati premazivanje skeletnih grana sa užeglom mašću zbog zatvaranja lisnih pupoljaka).

*Monika Božanić, dipl.ing*

## Trulež krtola krompira u skladištu

Krompir je veoma prilagodljiva biljna vrsta i predstavlja lako svarljivu namirnicu koja je bogat izvor energije, skroba, vitamina, mineralnih materija, sa mnogostrukom primenom u domaćinstvu ili prerađivačkoj industriji. U cilju proizvodnje zdravog i kvalitetnog krompira, semenskog ili merkantilnog i postizanja visokih prinosa, neophodno je obezbediti primenu savremene tehnologije gajenja. Ona počinje od izbora parcele i sadnog materijala, preko meranega i zaštite do vađenja, skladištenja i čuvanja krompira.

Pri čuvanju krtola krompira može doći do različitih vrsta truleži. Krtole krompira delimično trule već u zemljištu, pre vađenja. Međutim, uskladištene krtole trule daleko više, ponekad propadnu sve. Uzrok toga su različite gljive i bakterije. Te gljive potiču iz zemljišta, nalaze se u zemljištu i u

krtole prodiru pre vađenja. Današnje vađenje krtola je mehanizovano i to je jedan od uzroka povrede pokožice i tako gljive koje se nalaze na krtolama i česticama zemlje lako prodiru u krtole preko tih povreda. Zato je danas problem truleži krtola u skladištu veći nego ranije.

Trulež krtola prouzrokuju i neke bakterije, od kojih je najštetnija *Erwinia carotovora* var. *carotovora*.

U skladište se unosi spolja zaraženim krtolama. Ako je u skladištu pretoplo i vlažno prelazi na zdrave krtole koje propadaju.

Gljivična trulež se sprečava tako što se štiti cima krompira od bolesti fungicidima, jer neke gljivice prelaze sa cime na krtolu. Krompir se mora vaditi pravovremeno uz što manja mehanička oštećenja. Izvađeni krompir treba čuvati na temperaturi od 15°C i pri vlažnosti vazduha 85-90% u vremenskom periodu od 2-3 nedelje, da pokožica oplutavi, odnosno sazri. Pre skladištenja odbacuju se povređene natrule krtole.

Trulež se u skladištu može smanjiti tako što se krtole istretiraju fungicidom tiabendazol, ali to je dozvoljeno samo na semenskom krompiru. Skladišta treba da su suva tamna i prozirna sa konstantnom temperaturom od 1-2°C.

*Zvezdana Jovanović, dipl.ing.*

## **PROVERA KONTROLE PRODUKTIVNOSTI KVALITETNE PRIPLODNE STOKE**

Na osnovu Ugovora o primeni selekcijskih mera u proizvodnji priplodne i kvalitetne stoke, koji je zaključen između **SKIPOVLJANKE** kao osnovne službe za selekciju stoke i PSSS Požarevac, kao regionalne službe za selekciju stoke, vršim proveru kontrole produktivnosti kvalitetne priplodne stoke dana **15.01.2014.** godine u domaćinstvu **Jerković Olivere** iz **Živice**.

### **SLUŽBENA ZABELEŠKA**

B R	GRLO	LITARA MLEKA	%MM	% PPOTEINA
1	SREDA RS 7132815398	9,7	4,1	3,38
2	NEDA RS 7112815399	10	4,0	3,37
3	CVETA RS 7134217647	6,1	4,2	3,38
4	BLAŽENKA CS 7140628666	8,0	4,0	3,39
5	BETA CS 7150629222	9,8	4,1	3,40
6	SARA RS 7143650433	10,0	4,1	3,40

PSSS Požarevac

*Vučić Nenad dipl.ing*

## **Upotreba sudova u tehnologiji proizvodnje jakih alkoholnih pića**

### **Pranje i konzervisanje sudova**

Pranje sudova se obavlja sa 2% rastvorom sode

Konzervisanje se obavlja sa sumpornim trakama, 1 traka na 100 litara ili se dodaje sumporasta kiselina ( $H_2SO_3$ ) u količini 1 litar na 200 litara vode.

### **Ovinjavanje bureta**

Ovinjavanje predstavlja udaljavanje viška oporih i kiselih materija iz novog bureta. Obavlja se tako što se u bure nalije hladna voda koja mora tako da odstoji 2- 3 dana. Nakon toga dodaje se

zasoljena voda, 4-5 kg kuhinske soli na 100 litara vode koja se zagreva do ključanja, i sipa se u bure, po principu 30 litara zasoljene vode na 100 litara. Dodaje se 2% soda i vrši valjanje bureta 20 minuta, a nakon toga se ispira hladnom vodom.

### **Ovinjavanje novog bureta**

Novo bure treba tretirati na sledeći način: najpre 2 dana u njemu držati toplu vodu, nakon 2 dana dodati hladnu vodu i takođe je držati u buretu 2 dana. Posle ovog vremena dodati rastvore kuhinske soli (2%) i limunske kiseline (1%). Poželjno je po mogućnosti izvršiti uparavanje pregrejanom vodenom parom. Bure isprati sa 30% etanolom.

*Dorđević Ana, dipl. ing. prehrambene tehnologije*

## **Prihrana ozimih strnih žita**

Tokom celog vegetacionog perioda, za postizanje stabilnih prinosa, usevima ozimih strnih žita potrebno je kontinuirano snabdevanje vodom i hranjivim elementima.

Kritični momenti u toku vegetacije su bokorenje (porast korenovog sistema i kapaciteta za prino) i vlatanje (formiranje reproduktivnih organa), tada su potrebe za hranljivim elementima (N,P,K) najizraženije.

Posebna potreba u gore navedenim kritičnim momentima je potreba za azotom (N). Zato je Prihranjivanje ozimih strnih žita jedna od najznačajnijih agrotehničkih mera koja direktno utiče na visinu prinosa.

Vreme primene N đubriva se utvrđuje procenom na terenu. **Prioritet** u prihranjivanju imaju usevi na parcelama koje nisu dobile NPK hraniva pre osnovne obrade, gde su predusevi suncokret i soja, usevi iz ranijih rokova setve i usevi koji imaju oštećenja od niskih temperatura.

**Optimalno vreme prihranjivanja je 10-15dana do kraja bokorenja.**



Pšenica u fazi tri lista **kraj bokorenja**



ječam u fazi **bokorenja**

Količina azotnog mineralnog đubriva se određuje na osnovu preporuke, ako je urađena agrohemijaska analiza zemljišta, ako nije u obzir se uzimaju korektivni faktori: potrebe sorte za hranivima, gustina sklopa ( 50-60 bilja u redu na jedan dužni metar-optimalansklop).

Za prihranu se koristi preporučena vrsta azotnog đubriva, ako je urađena agrohemijaska analiza zemljišta, a ako nije preporuka je da se za prihranu koristi isključivi KAN (kiselost zemljišta).

**Puni efekat prihranjivanja se očekuje: ako pšenica ne „gladuje“ u fazi bokorenja, ako azot bude u zoni korena barem 10 dana pre kretanja vegetacije i ako u roku od 7 dana od momenta unošenja azotnog đubriva padne oko 10 l/m<sup>2</sup> kiše.**

*Vlajkovic Jorgovanka, dipl. ing.*

**Cene povrća sa zelene pijace Požarevac ( 09.01 -16.01.2014.god)**

1	Blitva (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	veza	15.00	25.00	20.00	bez promene	prosečna
2	Celer (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	140.00	160.00	150.00	bez promene	slaba
3	Cvekla (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	bez promene	prosečna
5	Karfiol (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	90.00	80.00	pad	slaba
6	Krompir (beli)	srednja	standardno	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	pad	prosečna
7	Krompir (crveni)	srednja	standardno	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	pad	prosečna
8	Kupus (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	15.00	25.00	20.00	pad	slaba
9	Luk beli (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	280.00	300.00	300.00	bez promene	prosečna
10	Luk crni (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	50.00	70.00	60.00	bez promene	prosečna
11	Paprika (ljuta)	srednja	standardno	Domaće	kg	30.00	35.00	35.00	rast	slaba
12	Pasulj (beli)	srednja	standardno	Domaće	kg	280.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
13	Pasulj (šareni)	srednja	standardno	Domaće	kg	280.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
14	Paškanat (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	90.00	110.00	100.00	pad	slaba
15	Peršun (korenaš)	srednja	standardno	Domaće	kg	140.00	160.00	150.00	bez promene	slaba
16	Peršun (lišćar)	srednja	standardno	Domaće	veza	15.00	25.00	20.00	bez promene	dobra
17	Pečurke (šampinjoni)	srednja	standardno	Domaće	kg	140.00	160.00	150.00	bez promene	prosečna
18	Praziluk (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	60.00	80.00	70.00	pad	dobra
19	Spanać (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	70.00	90.00	80.00	pad	slaba
20	Zelena salata (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	komad	30.00	35.00	35.00	rast	slaba
21	Šargarepa (sve sorte)	srednja	standardno	Domaće	kg	50.00	70.00	60.00	bez promene	prosečna

**PSSS Požarevac**